

Vuonna 1922 syyskuun 15 päivänä ko-
koontuivat Eduskunnan Pankkivaltuusmiehet,
puheenjohtaja Lavonius, herrat Nevanlinna,
Tanner, Ramsay, Wuolijoki sekä varamies
Hahl.

1 §.

Kun Johtokunnan puheenjohtaja senaattori Stenroth oli tullut saapuville, esitteli puheenjohtaja viime kokouksessa tehdyn päätöksen nojalla laaditun kirjelmäehdotuksen Johtokunnalle valuutan terminakaupasta sekä alisti kysymyksen kokonaisuudessaan uudelleen käsiteltäväksi.

Asiasta syntyneessä keskustelussa

Senaattori Stenroth ilmoitti Johtokunnan käsitelleen asiaa ja, ottaen huomioon että, jos kerran valuuttavarastoa on kerättävä, termiinaostoilla saadaan tämän varasto joka tapauksessa halvemmalla kuin avistaostoilla, ollut yksimielisesti sillä kannalla, että Johtokunnalle ei pitäisi asettaa esteitä valuutan lyhytaikaisen terminakaupan harjoittamisessa.

Herra Nevanlinna katsoi, samoin kuin Johtokunta, että kysymys on oikeastaan siitä, kuinka paljon Suomen Pankki

voi tällä haavaa s.o. nykyisillä kursseilla ostaa valuutta-
 taa varastoon. Puhuja oli sitä mieltä, että on sittenkin
 arveluttavaa Suomen Pankin ostaa nykyisillä kursseilla tai
 niistä hyvin vähän poikkeavilla hinnoilla valuuttavarasto-
 a, sillä taloudellisten asiain tila voi johtaa huomatta-
 vaan kurssien alenemiseen. Suomen Pankilla on tällöin edes-
 sään kaksi vaihtoehtoa: joko kärsiä tappioita, jolloin ky-
 symys valuutan ostoista vaihtuu kysymykseksi siitä, kuin-
 ka suuria tappioita arvellaan Pankin vuosivoiton sallivan,
 taikka pitää yllä keinotekoisen korkeita kursseja. Puhuja
 katsoi, että 200 markkaa lienee pidettävä maksimina, mikä
 varastopunnasta voidaan maksaa, sillä on todennäköistä, et-
 tä vuoden vaihteessa kurssi on korkeintaan 200 markkaa pun-
 nalta. Jos pankki maksaa korkeampia hintoja, joutuu se hou-
 kutukseen pitää yllä myös korkeampia kursseja.

Senaattori Stenroth oli puolestaan arvellut, että
 tappiota voisi tulla 5 markkaa jokaisesta varastoon pannus-
 ta punnasta, siis yhteensä 10 miljoonaa markkaa 2.000.000
 miljoonan punnan eli noin 400.000.000 markan valuuttavaras-
 tosta. Ja sellaisen tappion katsoi puhuja Suomen Pankin voi-
 van kestää.

Herra Wuolijoki katsoi Pankkivaltuusmiesten viimeke-

taisella päätöksellään tarkoittaneen sitä, että kuukausienkin termiinoille ostetun valuutan kurssi voi olla nykyistä koko joukon alhaisempi, sillä todellinen kurssi silloin kuin termiina lankee lunastettavaksi voi olla myöskin koko joukon nykyistä alhaisempi. Mutta kun puhuja piti terminakauppaa ainoana keinona, millä Suomen Pankki voi saada nykyisissä oloissa käsiinsä riittävän valuuttavaraston ja kun kurssit nyt ovat olleet erinomaisen vakavat, ei puhuja tahtonut määräyksillä sitoa Johtokunnan käsiä.

Herra Ramsayn mielestä terminakauppa oli oikea tie, mutta vaaroja sillä on. Valuuttakaupan hoito vaatii varovaisuutta ja taitavuutta. Kurssien laskiessa on kalliita valuuttoja myytävä pois ja uusia hankittava sijaan. Puhuja toivoi, että Johtokunta vastedeskin selostaisi harjoittamaansa terminakauppaa Pankkivaltuusmiehille.

Herra Lavonius oli sitä mieltä, että terminakaupasta johtuvaa voittoa tai tappiota ei ole laskettava vertaamalla hintoja nykyisiin kursseihin, s.o. nykyisiin avistaostoihin. Tappio tai voitto on selvitettävä siten, että verrataan koko ostetun ja ostettavan valuuttamäärän hintaa siihen hintaan, minkä se olisi tullut maksamaan, jos se olisi hankittu yksinomaan avistaostoilla. On myöskin käytettävä

Pankin hyväksi sitä etua, mikä Pankille johtuu siitä, että sillä on Suomessa monopoli termiinakaupan alalla. Kun se ostaa valuuttaa avistalla, kilpailevat sen kanssa yksityispankit, mutta termiinakauppaa pystyy meillä harjoittamaan ainoastaan Suomen Pankki. Tosin on tälläkin alalla puhujan saamisen tietojen mukaan kilpailua, sillä viejät voivat diskontata saamisensa ulkomailla ja myydä siten saamansa valuutan Suomen Pankille avista, mutta siihenkin verraten jää heille termiinamyynnistä melkoista etua, joten Pankki voi maksaa termiinalla jonkun verran alhaisempiakin hintoja kuin tätä nykyä. Suomen Pankille olikin mahdollista puhujan käsityksen mukaan päästä alhaisempiin hintoihin, jos se, kun valuuttavarasto nyt jo muutenkin kasvaa, ei esiintyisi varsin halukkaana termiinavaluuttojen ostajana, vaan suhtautuisi viejäin tarjouksiin kylmemmin. Puhuja oli kyllä taipuvainen siihen, että kysymyksessä oleva kirjeelmä jätetään lähettämättä ja ainoastaan pöytäkirjaan merkitään Pankkivaltuusmiesten käsitys.

Senaattori Stenroth katsoi vaikuttavan erittäin vahingollisesti, jos Suomen Pankki ei ostaisi kaikkea valuutaa, mikä sille tarjotaan.

Herra Tanner pysyi Pankkivaltuusmiesten aikaisemmalta kannalta, mutta tyytyi siihen, että mielipide merkitään

vain pöytäkirjaan. Puhujan käsityksen mukaan ei Suomen Pankilla ollut niin kovin kiirettä ostamaan valuuttoja. Voisi ajatella, että annettaisiin punnan kurssin laskeutua 200 markkaan ja vasta sitten alettaisiin ostaa varastovaluut-
taa.

Herra Nevanlinna oli sitä mieltä, että riittää kun pöytäkirjaan merkitään lyhyesti kunkin Pankkivaltuusmiehen ilmoituoma kanta.

Herra Hahl katsoi, että ei pitäisi sitoa Johtokunnan käsiä.

Kun siis Pankkivaltuusmiesten kesken oli ilmaantunut eri mieliä, toimitettiin äänestys, jolloin

Herra Hahl katsoi, että Pankkivaltuusmiesten olisi merkittävä pöytäkirjaan, että Pankkivaltuusmiehet pitävät varovaisuudella harjoitettua valuutan termiinakauppaa, jossa käytetään vain lyhyempiä termiinoja, sopivana menettelynä valuuttavaraston keräämiseksi ja valuutan vakiinnuttamiseksi ja jäävät odottamaan Johtokunnan esitystä pitempikaikaisten termiinakauppojen käytäntöönottamisesta;

Herrat Wuolijoki, Ramsay ja Tanner yhtyivät kukin vuoroonsa herra Hahlin mielipiteeseen;

Herra Nevanlinna katsoi, että Pankkivaltuusmiesten ei tulisi tehdä mitään päätöstä;

Herra Lavonius yhtyi herra Hahlin mielipiteeseen, joka siis
oli tullut Pankkivaltuusmiesten päätökseksi.

Vakuudeksi:

A. N. Rauhanen